

ΜΕΧΡΙ ΣΕΡΙΦΟΥ

[ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ]

KΑΙ ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ» Σερίφῳ ὡς ὁ ἄγιος Ἰωάννης ἐν Πάτμῳ, οὐχὶ ἔξοριστος ὡς ἐκεῖνος, (τοῦθ' ὅπερ καὶ σύ, φίλατε κύριε Σκόκε, Θὰ ἐπεθύμησις ὡς καὶ ἐγώ), μὲ τὴν πρόσεσιν ὅμως νὰ γράψω, οὐχὶ βεβαίως καμμίαν νέαν ἀποκάλυψιν, ἀλλὰ νέον τι διὰ τὸ Ἡμερολόγιόν σου, ἀφοῦ μάλιστα τοιαύτη ἥτο καὶ ἡ ἀπαίτησίς σου. Καὶ ἀν δὲν ὑπάρχῃ οὐδεὶς παραλληλισμὸς μεταξὺ ἑμοῦ καὶ τοῦ ἄνω ἀγίου, ὑπάρχει ὅμως φυσικὴ ὁμοιότης μεταξὺ τῶν δύο νήσων. Κάτω ὁ λιμὴν γραφικῶτατος καὶ ἀγρυποκύανος, ἐπάνω ἡ πόλις ύψιδυμητος καὶ ανάντης καὶ ἐπὶ τῆς καρυφῆς ὁ ναὸς τοῦ Θεολόγου στερούμενος βεβαίως τῆς αἰγλῆς, ὑφ' ἧς περιβάλλεται ὁ τῆς Πάτμου ὁμώνυμος αὐτῷ. Οὐδὲν τὸ ἐφελκύον τὴν προσοχὴν τοῦ περιηγητοῦ ἐν Σερίφῳ, οὐδὲν τὸ ἐγείρον τὴν περιέργειαν τοῦ παρατηρητοῦ. Ἔδαφος στείρον καὶ γυμνόν, γυμνὸν ἀπὸ παρελθόν καὶ πασόν, γυμνὸν ἀπὸ ιστορίαν ὡς ἡ Ναζαρὲτ πρὸ τοῦ τοκετοῦ τῆς ἀειπαθένου Μαρίας.

Πρὸ διακοσίων ἑτῶ διτεκός τις Ἐπίσκοπος, ὁ Ἰουστινιάνης, ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἰουστινιανῶν, ἐπισκεφθεὶς ἔνεκκ τοικυμίας τὴν Σέριφον, ἔγραψεν ἐν τῇ ἐκθέσει του, ὅτι εἶδεν ἐν αὐτῇ πολλοὺς γούρους καὶ πολλοὺς ἵερεῖς ἀμαθεῖς καὶ ἀξέστους. Δὲν ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἀνευλαβῶς ἔξεργάσθη πρὸς τὸν ὄρθρον κλήρον ὁ λογάδως ἐκεῖνος· ἀλλ' οἱ Σερίφιοι πρέπει νὰ τὸ θεωρήσουν ὡς εὐτυχίαν των, ὅτι οὗτος δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ζωῇ ὅπως ἐπισκεφθῆ ἐκ νέου τὴν νῆσόν των...

Τὰ ὑποζύγια περιεμένουν· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς τὰ ἀναζητοῦμεν διὰ τοῦ βλέμματος, ἀν δχι ἄλλο, διὰ νὰ μᾶς ἀπαλλάξουν τούλαγχιστον ἀπὸ τῆς ἥκιστα εὐαρέστου ἀποπνοίας, ἦν ἀναδίδουν τὰ τετράποδα ὅντα, τὰ ὄποια εἰς πλεῖστα μέρη τῆς Ἑλλάδος συναγελάζονται μετὰ τῶν διπόδων. Βαδίζομεν πρὸς τὸ διτεκόν μέρος τῆς νήσου καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν εύξισκόμεθα εἰς ὅψος 520 μέτρων ἀπὸ τῆς

θυλάσσης καὶ μετὰ ἑτέρων μίαν εἰς τὸν "Ασπρὸν Πύργον, λαμπρὸν κυκλωτέρες οἰκοδόμημα ἐπὶ θέσεως περιόπτου μεταξὺ Κουταλᾶ καὶ Μεγάλου Λειθαδίου, τῶν δύο παρακειμένων λιμενίσκων ἐν οἷς συγκεντροῦται ὁ ἔξαγόμενος σιδηρόλιθος. 'Ο μαρμάρινος οὗτος πύργος, οὐτινος ἡ βάσις σώζεται κάλλιστα μέγιστη ὑψους τινὸς ὡς καὶ ἔτεσσοι δύο τοιοῦτοι κείμενοι: εἰς ἀντικειμένας κορυφὰς ὄρέων, ἐγρηγόριμουν πιθανῶς ὡς φυλακεῖς κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους πρὸς ἐπισκόπησιν τῶν καταδίκων, οὓς ἔξωριζον ἔκει καὶ οἴτινες, ὑπῆρχε κίνδυνος, νάποδράσουν ἐκ τῆς θαλάσσης.

'Ολίγα βήματα μακρὰν τοῦ "Ασπροῦ Πύργου ὑπάρχει τὸ νεκροταφεῖον τῆς Ἐτχιρείας κτισθὲν ἀναλόγως τοῦ διευθύνοντος αὐτὴν κ. Αίμυλιου Γράμμαν, Γερμανοῦ τὴν πατρίδα, ἀλλ' "Ελληνος τὴν καρδίαν. 'Ολίγιστοι νεκροὶ κοιμῶνται τὸν αἰώνιον ὑπὸν ἐν τῷ εὔρυτάτῳ τούτῳ χώρᾳ, μόνον σύντροφον ἔχοντες τὸν ἐρειπωμένον Πύργον, τοῦ ὄποιους ἡ στυγνὴ ἐσημιὰ προσθέτει μείζονα μελαγχολίαν εἰς τὴν πένθιμον τῶν τάφων σιγήν. 'Απέναντι ἡμῶν ὁ δύων ἡλίος βυθίζεται μὲ τὸ παμφλεγὲς ἄρμά του εἰς τὴν ύγρὰν αὐτοῦ κοίτην, καὶ ἡμεῖς δὲ σπεύδουμεν κάτω πρὸς τὸν ὄρμίσκον τοῦ Μεγάλου Λειθαδίου, ἵνα φθάσωμεν ὡς τάχιον εἰς τὸν τόπον τῆς ζυῆς καὶ τῆς εὐθυμίας.

Καὶ ὅντως οὕτως ζωὴ ὑπάρχει ἐν τῇ ἀποκέντῳ ταύτῃ γωνίᾳ τῆς Σεσίρου! Πλεῖσται κατοικίαι τῇδε κάκεῖσε εσπαρχμέναι ἐν μέσῳ ἀμπελῶνων καὶ ἀγρῶν καὶ περὶ αὐτὰς γυναικες ἐνησχολημέναι καὶ φωναὶ παιδίων καὶ ἄσματα νεκνίδων καὶ ἐργάταις ἐπιστρέφοντες ἐκ τῆς ἐργασίας μὲ τὸν ἴδιαίτερον λόγον εἰς χεῖρας καὶ πλήρης σιδηροχόνεως. "Ηδη γυνὴ τις εἰς τὸ προσκύλιον τῆς οἰκίας κύνει ὅδως εἰς τὸν ἀνδρα τῆς διὰ νὰ πλυσθῇ καὶ μικτὰ κορασίς, μὲ τὸ μάκτρον εἰς γεῖρας, περιμένει ἐγγὺς μὲ ἥθος σοθιαρόν, ὅπως ὑποθηκήσῃ καὶ αὐτῇ τὸ ἔσγον τοῦ καθαίσμοῦ. Μετ' ὅλιγον ὁ καταπεπονημένος ἐργάτης θὰ ἀναπαύεται δεχόμενος τὰς θωπείας καὶ τὰς περιποιήσεις τῶν τέκνων του, καὶ δὲν θὰ ὑπάρχῃ μεγαλητέρα εύτυχία ἐκείνης. Τὴν ὡς ἄρωμα τριγύρω του σκορπῷ ἡ γελῶσα γαρὰ πρεσφιλῶν ὑπάξεων.

Προχωροῦμεν πάντοτε δι' ὅδῶν σιδηροστρώτων πρὸς τὴν παραλίαν ἐνθα ἡ κίνησις φθάνει εἰς τὸ κατακόρυφον. 'Ενταῦθα οἱ ἄνευ οἰκογενειῶν ἐργάται εἰσοριμῶσι θορυβωδῶς ὡς παιδία εἰς τὰ ἐστιατόρια, πλήρεις ἀκόμη κονιορτοῦ καὶ μὲ σύψεις ἀγριωπάς, ἃς προσδίδει αὐτοῖς τὸ φυιὸν τοῦ σιδήρου ἐπίγεισιμα. Μίας τὴν ἀντιθέτον πλευρὰν τῆς παραλίας ύψοῦται πεσίκουψιν τὸ μέγκυρον τοῦ κ. Γράμμαν, ἐν τῷ ὄποιῳ εἰς πᾶσαν ὥραν καὶ ἡμέραν εὑρίσκει ὁ

ἐπισκέπτης ἡγεμονικὴν ὅντως ὑπόδογήν, ἀφοῦ οὗτος εἶνε ὁ ἡγεμῶν τοῦ Μεγάλου Λειτουργοῦ. Δὲν εἶνε ἡγεμὼν μὲν τίτλους καὶ μὲ περγαμηνάς, οὐδὲ κοσμοῦσι τὰ στήθη του γρυπός καὶ παράσημα, φέρει ὅμως τὸ ἥθικὸν ἐκεῖνο μεγαλεῖον τὸ ὄποιον ἀποκτᾶ τις διὰ τῆς τιμιότητος καὶ τῆς ἐργασίας.⁷ Ήλθε πρὸ γρόνων εἰς Σέσιφον μόνον ἐφόδιον ἔχων τὸν ἐπιχειρηματικὸν του νοῦν καὶ ὅλην ἐκείνην τὴν διᾶσιν ἦτις χαρακτηρίζει τὴν τευτονικὴν φυλήν, καὶ ἥδυνήθη μόνος αὐτὸς νὰ φέρῃ ἀληθῆ ἀναστάτωσιν εἰς τὴν ἀσημον ταύτην νῆσον, ἦτις πρότερον ἐφημίζετο διὰ τὴν πτωχείαν της. Τοπερπενταχόσιαι οἰκογένειαι ποσιζονται τὸν ὄρτον αὐτῶν ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ κ. Γεώμαν, χωρὶς νὰ προσθέσωμεν ὅτι συχνότατα ἡ δυστυχία εύσισκε ἀσυλον παρ' αὐτῷ καὶ τὴν γεῖρα ἀνοικτήν. Εἰς τὸ θεάζεστον τοῦτο ἔσγον εἶχεν ἀλλοτε πολυφίλητον σύντροφον τὴν σύζυγόν του Φαινχρέτην, τῆς ὄποιας ἀκομη μετὰ πόνου καὶ εὐγνωμοσύνης ἀναμιμνήσκονται οἱ ἐγάπται. Απονέμομεν φόρον δικαιοσύνης εἰς τὴν εὐώδη ψυχὴν τῆς ἐναρέτου δεσποινῆς λέγοντες. ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ἀπώλεσκαν οἱ Σεσίφοι τὸν προστατηγὸν αὐτῶν καὶ τὸν παρήγορον ἀγγελον.

Εἶνε ἥδη καὶ δὲς νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸν τόπον αὐτὸν τῶν μεταλλευτικῶν ἔργων, οὐγὶ βεβίως διὰ νὰ λάβῃ ἀκοιθῆ γνῶσιν αὐτῶν, ἀλλ' ἀπίῶς διὰ νὰ πεισθῇ πεσὶ τοῦ κολοσσιαίου ἔργου τοῦ κ. Γεώμαν, ὅστις διοκλήσους βουνούς ἀνέσχαψε καὶ διέτρησεν ἀναζητῶν εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς μετ' ἀξιοθαυμάστου ἐπιμονῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης τὸ πολύτιμον μέταλλον, ἐκεῖνο τὸ ὄποιον εἰς μάτην ἀνεζήτησαν ἀλλοι προσηγούμενοι μεταλλευταὶ καὶ ἀλλαι. Εταιρεῖαι, αἵτινες ἀλληλοδιαδόχως πᾶσαι ἐναυάγησαν ἐκ τῶν ἀπειρων δυσγερειῶν ἐνώπιον τῶν ὄποιων εὐρέθησαν. Πλεῖστα στόματα χαίνουσι τῇδε κόκκεῖσε ἀνὰ τὰς ράγεις τῶν βουνῶν καὶ εἶνε τόσαι ὅδοι, διὰ τῶν ὄποιων ἐζάγεται τὸ μεταλλευμα καὶ αἴτινες ἄγουσιν εἰς ἄμετρον βάθος. Ενθυμιζούσι αἱ ὑπόγειοι αὔται στοιτοὺς τάφους τῶν οἰγυπτίων βασιλέων ἀνὰ τὴν κοιλάδα Babel—Molouk τῆς "Ανω Αἰγύπτου, αἵτινες κοσμοῦνται θυμασίως καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν ὑπὸ ιερογλυφικῶν καὶ ἀναγλύφων. Ὅν οἱ ἀπαράμιλλοι γραμματίσμοι σώζονται μέγις σήμερον τόσον ζωηροὶ ὅσον καὶ πρότετρακισχιλίων ἐ-ῶν.

Πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρμοσκου φθίνομεν εἰς τὸν Ἀλμυσὸν Πισταμόν, ὅστις οὐδὲ ν ἀλλο εἶνε ἢ ὅδως ὑπόθερμον ἀναβλύζον ἔκ τινες ὄπης παρὰ τὴν βραχώδη ἀκτήν. Τὸ αὐτοφυές τοῦτο ὅδως προσφυλάξας ἐν καταλλήλῳ οἰκισκῷ ὁ κ. Γεώμαν καὶ κατασκευάσας ἐν λουτῆροι παρέσθωκεν εἰς ἐλευθέραν γεῆσιν παρὰ

τῷ κοινῷ, καὶ εἰδὸν πιράλυτον παιδίον καὶ γυναῖκα ρευματιῶσαν, ὃν ἡ κατάστασις σπουδαίως ἐθελιώθη τῇ γρήσει τοῦ αὐτο-
σ γε δίου λουτροῦ. Ἡ γεῦσις τῆς πηγῆς ταύτης εἶνε πικρά,
καθότον, βαθέως ἀναβλύζον τὸ οὖδωρ, συμπαρασύρει καὶ μεγάλην
ποσότητα θαλασσίου τοιούτου, ἐξ οὗ καὶ ταπεινοῦται ἡ φυσικὴ του
θερμότης μέχρις 23ο. Αὕτη εἶνε ἡ γνώμη τοῦ κ. Γρώμαν, ὅστις
προτίθεται νανεύσῃ καὶ ἀπομονώσῃ τὸ ιαματικὸν τοῦτο οὖδωρ, καὶ
μετὰ χημικὴν ἀνάλυσιν νὰ κατασκευάσῃ καὶ ἄλλους λουτῆρας.
καὶ ἔσται τοῦτο ἐν ἐκ τῶν πολλῶν ἕργων τὰ ὅποια θὰ ἀφήσῃ ἐν
Σερίφῳ ἡ εὐεργετικὴ αὐτοῦ δρᾶσις.

Εἰσερχόμεθα εἰς ἄλλην στοὰν καὶ κατόπιν ἄλλην καὶ ἄλλην,
ἐν αἷς οἱ ἡμίγυμνοι ἐργάται ὄμοιάζουν ως ὑποχθόνιοι δαίμονες,
καὶ τέλος ἐπισκεπτόμεθα ἄλλην, ταύτην πρὸς τὸν Κουταλᾶν, πρὸς
τὸ βάθος τῆς ὁποίας προγωροῦντες φθάνομεν μετὰ ἑπτῶν
πορείαν εἰς χάσμα τι φυσικὸν τῇ γῆς, εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου ὁ
ὅδηγὸς ἀνοίγει χαμηλὴν τινα θύραν δι' ἣς κατερχόμεθα ἕρποντες
εἰς σπήλαιον σταλακτιτῶν ἀνακαλυψθὲν πρὸ διετίας ὑπὸ τοῦ κ.
Γρώμαν καὶ ἄγνωστον πάντη εἰς τὴν ίστορίαν τῶν σπηλαίων.

Εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ θυμάσῃ τις τὴν λαμπρότητα τοῦ σπη-
λαίου τούτου, ἐν μέσω τῆς μυστηριώδους σιγῆς, ἣν διακόπτουσι
μόνον αἱ ἐκ τῆς ὁροφῆς καταπίπουσι: σταγόνες, ως ἐν τῷ σπη-
λαίῳ τοῦ Fingal ἐν Σκωτίᾳ, ἀποτελοῦσι: ἀρμονίαν τινὰ ἔξωτι-
κήν, εἶνε ἀδύνατον, λέγω, νὰ μὴ θυμάσῃ τὴν ποικίλην διακόσμη-
σιν τῆς ὁροφῆς ἣν ἐπὶ αἰῶνας ἀπετύπωσεν ἐκεῖ ἡ ἀποκρυστάλλω-
σις τῶν σταγόνων, προπάντων δὲ τὸ ὄμαλὸν ἐπίσης κεκρυσταλ-
λωμένον δάπεδον, πλημμυρούμενον ὕδατος ὑπὸ τὸν λεπτὸν αὐτοῦ
κρύσταλλον, ἀνένδοτον καὶ εἰς μεγαλήτερον βάρος. Πέσεις τοῦ δα-
πέδου ἡ ἥλεκτρικὴ τοῦ ἀλουμινίου λάμψις ἀντανακλάται, ώς ἐν
τινὶ μυθῷ εἰς γώρω, ἐπὶ ὕδατίνης ζώνης ίσωπέδου πρὸς τὴν λοιπὴν
ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, τὸ ὁποῖον τελευτὴ πρὸς τὸ οὖδωρ οἰονεὶ
διὰ κεντητῆς ἄκρας, ἣν νομίζεις ὅτι ἐφιλοτέχνησεν ἀριστοτέχνης
τις τῆς γλυπτικῆς. 'Αλλ' ὑπάρχει καὶ ἔτερόν τι χαρακτηρίζον τὸ
Σπήλαιον τοῦ Γρώμαν, * ὅτι ἐν τινὶ γωνίᾳ αὐτοῦ
ὑπάρχει τράπεζα ἐκ σταλακτίου καὶ ἐπ' αὐτῆς φύρδην μίγδην

* ΣΗΜ. Νομίζω δίκαιον νὰ εἰσέλθῃ τὸ σπήλαιον τοῦτο εἰς τὴν ίστορίαν
ὡς Σπήλαιον τοῦ Gromania, καθὼς καὶ ἄλλα σπήλαια ἐν Εύρωπῃ
ἔλασθον τὴν ὄνομασταν των ἐξ ἀνδρῶν, ὃν ὁ βίος ἐσχετίσθη πρὸς αὐτά.
Τοιοῦτο εἶνε καὶ τὸ κατωτέρω τοῦ Baumann, ὄνομασθὲν οὗτω ἐκ του
μεταλλουργοῦ τούτου, ὅστις πρῶτος εἰσέλθων ἐν αὐτῷ καὶ περιπλανηθεὶς
ἐπὶ δύο ἡμερογύκτια ἐξηλθε τέλος, ἀλλὰ ἐκ τοῦ φόδου καὶ τῶν κακου-
χῶν ἀπέθανεν.

ἀγγεῖα πήλινα καὶ παροψίδες καὶ τέφρα καὶ ὁστᾶ ζώων, ὃν τινα ἀπολιθωμένα, καὶ λύγνοι τοποθετημένοι ἐπὶ εἰσογῶν ἐν τῇ ὁροφῇ καὶ δακτύλιοι μετάλλινοι ἐπὶ δακτυλοειδῶν προεξόχῶν, πάντα ταῦτα σωζόμενα καλῶς, τινὰ δὲ μόνον ὀπολιθωμένα ὡς εἰς τὸ γερμανικὸν σπήλαιον τοῦ Baumann. Ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ ἑδάφους, παρὰ τὸ γεῖλος τῆς πέριξ ὑδατίνης ζώνης, παρατηροῦμεν κομψὸν ἀγγεῖον ἴσχυρῶς προσκεκολλημένον ἐπὶ τοῦ χρυστάλλου, ἐφ' ᾧ θέσεως ἀπέθεσεν αὐτὸ δ τελευταῖς πίνων ἔξ αὐτοῦ ὕδωρ, τὸ ὄποιον δύντως εἶνε θαυμάσιον τὴν γεῦσιν.

"Ηδη ἐγέρεται τὸ ζήτημα ἐὰν πρέπει νὰ παραδεγθῶμεν ὅτι ταῦτα εἶνε ἥγη θυσίας καὶ ἂν πρέπει νὰ ὀνομάσωμεν τὴν γωνίαν ταύτην «θυσιαστήριον», καθὼς τοιοῦτον ὀνομάσθη καὶ τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ σπηλαίου τῆς Ἀντιπάρου, ἐν ᾧ ἐώρτασε κατὰ τὸ 1633 τὰ Χριστούγεννα ὁ Μαρκήσιος Mointel μετὰ τῶν πεντακοσίων συνοδοιπόρων του, ἢ νὰ παραδεγθῶμεν ὅτι ταῦτα εἶνε λείψανα ἐστιάσεως κακούσγων ἢ καταδιωκομένων (πιθανῶς ἔξορίστων), οι-τινες εὗρισκον ἐκεῖ ἀσφαλέστατον κρησφύγετον. Κατ' ἐμὲ ἡ τελευταία αὕτη γνώμη εἶνε ἡ πιθανωτέρα ἀφοῦ καὶ τὸ περίφημον σπήλαιον τοῦ Prole ἐν Μεγ. Βρεττανίᾳ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐγρησίμευσεν ὡς θαυμάσιον ἀλλὰ φοβερὸν διαμονητήριον τοῦ ἀνω διαβοήτου λη-στοῦ, δστις μάλιστα, λέγουν, τὸ ἐθεώρει ὡς ἐνόχλησιν νὰ ἔξεργε-ται βιαζόμενος ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τοῦ κακούργεν. Τόσον ἀνετος καὶ τόσον τερπνὸς ἦτον ὁ βίος τοῦ Prole καὶ τῆς συμμορίας του ἐν τῷ ὑποχθονίῳ ἐκείνῳ τόπῳ. Δὲν γράφει ὅμως ἡ ἴστορία ἐὰν οὔτος ἔπα-σχειν ἀπὸ ῥευματισμούς ἢ ἐὰν τὸ θηρίον τοῦτο ἦτον ἀπρόσβλητον ἀπὸ πᾶσαν νόσου καὶ ἀπὸ πᾶσαν μαλακίαν.

"Ιδού, φίλατα κύριε Σκόκε, ὅτι δύναται καὶ ἐκ Σερίφου καλὸν εἶναι, καὶ μάλιστα καλὸν κατὰ πολὺ προτιμώτερον τῶν πυροτεγχνη-μάτων τῆς Πλατείας τοῦ Συντάγματος, ἐν τῇ ὄποιᾳ ἐσπέραν τινά, ὡς ἐνθυμεῖσαι, ὅταν ἐν κύκλῳ φίλων ἐξέφρασα τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐκδράμω μέχρι Σερίφου, οἱ πάντες ἀνεκάγχασαν διὰ τὴν ἀ φελ ἢ ἀπόφασίν μου, ἐκτὸς σοῦ καὶ μόνου, δστις καὶ ἐπεδοκιμασες πα-νηγυρικῶς τὴν ἰδέαν μου, σκεφθεὶς ἵσως ἐν σεαυτῷ, ὅτι ἡ ἐκδρομή μου αὕτη δὲν ἥθελεν ἀποβῆται πάντῃ ἀκαρπος διὰ τὸ Ἡμερολόγιόν σου, διὰ τὸ ὄποιον αἰώνιως μεριμνᾶς ὡς οἱ Κινέζοι διὰ τὸν πλο-καμόν των.

"Ηδη τὸ ἴστορικὸν Πχνελλήνιον μεταφέρει ἡμᾶς εἰς Σῦρον δια-σχίζον θαλασσογαρεῖς τὰ ὑγρὰ κέλευθο τοῦ Αίγαλού καὶ καταλεῖ-πον ὅπισθέν του τὰς δροσολούστους ἀκτὰς τῆς Σερίφου, ἐν αἷς τὰ-κύματά ποτε ἐξέργασαν ἐν κίστῃ τὸν μυθικὸν Περσέα μὲ τὴν ποιητικὴν Δανάην. ήτις τίς οἴδεν, οἵκας στιγμὰς τραγικὰς διηλθεν

ἐν τῇ ἔηρᾳ ταύτῃ νήσῳ ύπὸ τὴν βιάιαν καὶ τυραννικὴν προστασίαν τοῦ Πολυδέκτου.

Καθήμενος ἐπὶ τῆς πρύμνης καὶ ἔχων ἐστραμμένα τὰ βλέμματα πρὸς τὴν ἀφρέδην ἀκτήν, ἐφανταζόμην τὴν ἀτυχῆ ταύτην βασιλοπούλαν ἐπὶ τίνος ἀπορρῶγος βράχου μὲν λελυμένην τὴν κόμην καὶ μὲ περίλυπον τὴν μοσφήν, ἀναζητοῦσαν ἐπὶ τοῦ πελάγους μὲ τὰ δακρύθρεκτα βλέμματά της τὸ προσφιλές πλοῖον, τὸ ὅπεριν οὐθελεν ἐπαναφέρει εἰς τοὺς κόλπους της τὸν περιπετειώδην υἱόν της.

Μετ' ὅλιγον ἡ μυθικὴ νῆσος ἔξηφανίζετο ὡς φασματώδης σκιὰ εἰς τὸ βάθος τοῦ δρίζοντος καὶ συγχρόνως διελύετο ἡ γλυκεῖα ὄπτασία, εἰς ᾧ μὲ ἐβύθισεν ἡ γοητεία τῶν μεμακρυσμένων ἔκεινων χρόνων.

ΑΓΙΣ ΠΥΡΡΟΣ

Σ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΘΟΔΙΑ καὶ χέρια ἀκίνητα, νεκρὴ ποῦ ζοῦσε ἀκόμα τὴν ρίψανε κατὰ μεσῆς τῆς ἐκκλησιᾶς μὲ πίστι.

'Μέρες καὶ νύχτες νηστικὴ 'ε τὴ προσευχὴ ξεχνιέται· τὰ πόδια πῆραν δύναμι, τὰ χέρια κουνηθῆκαν.

Στ' "Αγια μπροστὰ ὀλόχλωμη βαρειὰ μετάνοια κάνει· καὶ ὁ παπᾶς ἀκούραστος, ὅλο κ' εὐχὲς διαβάζει· ὁ ἀναγνώστης ἀντικρὺ μὲ τῶνα του τὸ χέρι· κρατάει λαμπάδα τρίφωτη καὶ θυμιατὸ μὲ τᾶλλο.

Καὶ τὰ βιβλία τὰ ιερὰ ποῦ ὅλο γι' ἀγάπη λένε
κι' ὁ ἀναγνώστης τὰ βαστᾶ ὀλάνοικτα μπροστά του
τὴν 'μάθαν ὅλους ν' ἀγαπᾶ μὲ θεϊκὴ ἀγάπη.

Μὰ τώρα 'μπρὸς 'ε τὴν ἄρρωστη μὲ τὴ χλωμὴ θωριά της ποῦ κουρασμένη, μυστικά, τοῦ στρέφει τὴ ματιά της,
ξανοίγει δρόμον ἄγνωστον, στοὺς κόσμους τῆς ἀγάπης.

ΦΑΚ.